

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 36

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A Nam *retusum* nullo modo ferri potest. Iam quod Adr. Turnebus vulgatâ lectione *distingas* tueri conatur, & *distingas* ita explicat, aliter *ingas*, nō probo. Nihilomin⁹ quod Pseudoporphirio, *distingas* interpretatur, *redacuas*. Nā neq; Porphirioni hoc venit unquā in mentē, neq; à quoquo emūctē naris homine ferri potest: cūm, *distingere*, vt dixi, sit, id, quod *cusum*, fictum, & fabricatū est, deformare, corrumpere, atque interimere: qui de integro autem ensem acuat, non perimat, sed reparat, ac restituat. Præterea si daremus (quod tamen non possumus) *distingere*, esse reparare, reficere, atque vt ita dicam, refabricari, nōne ineptissimus esset hic sermo: ô vtinam reficias ensem, seu redacuas ferrum, quod cæde ciuium retusum est, in Massagetis & Arabas? nōne elegantia Horatiana indignissimus? Postremò quid sibi vult illud reacuere, seu redacuere ferrum noua incude? noua cote diceret potius. Omnino nihil hac explicatione pinguius fingi potest.

Ode 36.

B Ob Numidæ reditum gaudio exultat.

ET THVRE, & fidibus iuuat
Placare, & vituli sanguine debito
Custodes Numidæ deos:

Qui nunc Hesperia sospes ab vltima
Caris multa sodalibus,

Nulli plura tamen diuidit oscula,
Quàm dulci Lamia, memor

Actæ non alio rege puercia,
Mutatæq; simul togæ.

Cressane careat pulchra dies nota:
Neu promptæ modus amphoræ,

Neu morem in Saliū sit requies pedum:

C Neu multi Damalis meri

Bassum Threicia vincat amystide;

Neu desint epulis rosæ:

Neu vinax apium, neu breue lilium.

Omnes in Damalin putreis

Deponent oculos: nec Damalis nouo

Diuelletur adultero,

Lasciuus ederis ambitiosior.

ET THVRE] thus semper adhibetur in sacrificijs, vt suprâ, Od. 19. *Verbenas pueri ponite, thuræque*, &c. & 30. & vocantis *Thure te multo Glycera decoram Transfer in edem*.

PLACARE] placare deos, iratos futuros, nisi

eis sacrificia promissa persoluantur. de arte poet. D
vinoque diurno Placari Genius festis impune diebus.

SANGVINE DEBITO] debito vel voti, vel officij causa. vt Od. 6. lib. 2. *ibitu calentem Debita sparges lacryma fauillam Vatis amici*.

HESPERIA VLTIMA] epithetum, vltima, distinguit eam Hesperiam, quæ pro Italia ponitur, ab Hesperia, quæ est ad Occidentem versa. Nam alias per Hesperiam etiam apud hunc poetam, Italia significatur, vt Ode 6. lib. 3. *Dij multa neglecti dederunt Hesperia mala luctuosa*. & Ode 5. lib. 4. *Longas ô vtinam dux bone ferias Præstes Hesperia*.

SOSPES] saluus, & incolumis.

NULLI PLURA TAMEN, &c.] Nulli tamen plura tribuit, aut impertit oscula, quàm Lamia.

ACTÆ NON ALIO REGE.] memor pueritiæ eodem rege traductæ, id est, eodem magistro, ac doctore, seu eodem & communi amico potentiore: vt epist. ad Mæcen. 2. lib. 1. *rexque patèrque Audisti coram*. & ad Scauam: *Coram rege suo de paupertate tacentes Plus poscente ferent*. idem valet potens amicus, vt epist. ad Loll. lib. 1. *tu cede potentis amici Lenibus imperijs*. & Ode 18. *nec potentem amicum largiora flagito*. sic Parasit⁹ apud Plautum in Afinaria regem eum appellat, à quo alitur. *Nam ni impetro, regem perdidit. ex amore tantum est homini incendium*. itēque in Menechmis. Ego igitur hæc verba, *non alio*, sic accipio, vt significant, Pompeium Numidam & Lamiam eodem & communi rege, id est, potenti, seu magno amico, qui hic non nominatur, vfos esse, seu eodem magistro ac doctore: quod probabilius est, atque ita Turnebo videtur: alij, vt dicat Horat. Lamiam Numidæ regem fuisse: à quibus dissentio.

MUTATÆQUE SIMVL TOGÆ.] cūm essent æquales, eodem tempore togam virilem sumplerunt.

CRESSA NE CAREAT] Cressa nota, id est, alba, à Creta insula. ex quo nomine, Cressus, Cretensis, Creticus. Neque verò referendum est hoc ad Cretensium morem, quo Acro & Porphyrio eos solitos ait dies lætos albis lapillis notare, & contrâ, &c. Thracum enim fuit hæc consuetudo, qui (vt scribit Plinius lib. 7.) eos dies, quibus secunda fortuna essent vsi, iucundæque & beatè vixissent, albo lapillo notabant, nigro contrarios: sed Cressa idem valet, quod alba, seu candida, vt dixi: & Creta non solum insula nomen est: sed etiam lutum illud album significat, quo utebantur ceræ loco Græci Asiatici ad obsignandas litteras & priuatas, & publicas, propterea quod in Creta magna est talis luti copia. Cic. pro Flacco: *Hæc quæ est a nobis prolata laudatio, obsignata erat creta illa Asiatica, qua vtuntur omnes in publicis & priuatis litteris*. Hoc igitur dicit Horat. notetur hic dies candida nota, vt verè felix & faustus, sic Catullus ad Lesbiam. *O lucem dignam candidiore nota*. & fortasse idem Carull. *soles candidos* appellat dies candida nota notandos, vt Horat. contrâ satyra 9. lib. 1. *nigrum solem*. nisi forte alia ratione dictum est *nigrum solem*, vt videbimus suo loco.

A NEV PROMTÆ MODVS, &c.] néve modus adhibeatur in bibendo. promere & depromere vinum, & vini amphoras, Latinis scriptoribus vsitatum est loquendi genus. Ode 21. lib. 3. *Descende Cornino iubente Promere languidiora vina.* & 28. eiusd. libri: *promere reconditum Lyde strenua Cacubum.* & infr. Ode prox. *Antehac nefas depromere Cacubum.* & Plaut. in milit. glor. *Promissisti illi vinum? LVC. non promisi.* Quidam libri habent vbique *Nec*, pro *Neu*.

NEV MOREM IN SALIVM] neu celsus Saliorum more salire, seu potius saltare. Ode. 1. lib. 4. *In morem Salium ter quatient humum.* Virgil. lib. 8. *Hinc exsultanteis Salios, nudosque luperkos.* Erant autem Salij, Martis Gradiui sacerdotes à Numa Pompilio instituti, qui certis anni temporibus carmina cantabant cum tripudijs & saltibus sollennibus: de quibus qui plura scire volet, legat Dionys. Halicar. lib. 2. Salium autem quarti casus esse numeri singularis, non patrij in numero multitudinis esse puto, ab adiectiuo (vt grammatici vocant) Salius, a, um: vt à Sulpicio subst. adiectiuum facit Ode 12. lib. 4. *Qui nunc Sulpitijs accubabat borreis.*

B NEV MVLTIV DAM. MERI] id est, néve Damalis puella bibacissima, certantibus inter se vino conuiuis, Bassum vincere contendat bibendo, aut magnitudine poculorum, sed cum Numida certet potius. sic dictum est autem ab Horat. *Damalis multi mari*, vt à M. Tull. *homo non multi cibi, sed multi ioci.* in epist. vltima lib. 9. ad Papirium Patum. De huiusmodi certamine factè in quendam Falcidium Cicero pro Flacco: *Magnum erat ei certamen propositum, magna cum Graecis contentio: qui tamen (vt opinor) iacent victi. Nam iste vnus totam Asiam magnitudine poculorum, bibendoque superauit.*

C BASSVM THREÏCIA VINCAT AMYSTIDE.] Amystidem poculi genus fuisse quidam dicunt *ἀπό τῆ ἀμυστι πίνειν*, id est, ab eo, quod est, haustum, & labris non clausis bibere. *μῶζ* enim est musflare, fugere, os & labra claudere. quod si quis *ἀμυστιδα*, seu *ἀμυστιν* talem computationem intemperatam, & barbaram intelligi malit, ei libentius assentiar. vtitur hoc nomine Anacr. *ἀγε δὴ φέρ' ἡμῖν ἔσσαι Κελέβλι, ὅπως ἀμυστιν Πρωπίω.* & Eurip. seu Arist. in Cyclope: *Ἐδέξατ', ἔσασσιν ἀμυστιν ἑλκύεις*, id est, accepit, hausit poculum illud Thracium, & ebibit. & Callimachus apud Macrob. lib. 3. cap. 21. *καὶ γὰρ ὁ Θρηκίλι ἀπανήσαστο χανδὸν ἀμυστιν ζωροποτιν δ' ὀλίγω ἤδετο κισσὸβίω*, id est, ille enim Thracium poculum patente ore ebibere recusat, paruo autem poculo delectabatur. Ex quo fit *ἀμυστιζειν*. quod valet, sine respiratione, & vno quasi spiritu bibere. Plutar. *συμπος*. lib. 7. κεφ. ε. *Τὸς γὰρ ἀπρωὺ καὶ ἀπνευστὶ πίνοντας, ὅπερ ἀμυστιζειν ἀνόμασαι, οἱ παλαῖοι ἤμισα φασὶ περιπίπειν μέδους.* id est, eos enim, qui vno haustu & sine respiratione bibunt, quod *ἀμυστιζειν* nominatur, veteres aiunt minimè esse ebrietati opportunum.

NEV DESINT EP. ROSÆ, NEV VIVAX A.P.] sic & Ode. 3. lib. 2. *rosæ & vnguenta in con-*

uiuio adhibentur. *Huc vina & vnguenta, & nimium breueis Flores amœna ferre iuberose.*

VIVAX] quod diu viuet. Theocr. *ὕλα καὶ θέλοντα σέλιννα.* verborum gratiam viuacem dixit epist. ad Pisones: *Nedum sermonum stet honos & gratia viuax.* contra *breue lilium* idem Horat.

PVTREIS DEP. OC.] id est, omnes alij præter Numidam, putreis in Damalin oculos declinabunt, & cludent somno occupati, & obdormiscent, neque quantumuis eius amplexum concupiscant, ea potentur, sed eos Veneri intentos somnus auferet. *deponent oculos*, id est, demittent & declinabunt palpebras somno oppressi: *putreis in Damalin* autem, id est, vel amore & cupiditate Damalis fractos, vel ebrios. licet etiam coniungere verbum *deponent* cum hoc, in *Damalin*: vt sit *deponent oculos in Damalin* tanquam onus, putreis autem, id est, libidine fractos, libidine natanteis, seu colliquefactos, vt apud Theoc. *ἰδ. α. τὰ καὶ ὀφθαλμοῦς, ὅπ' ἔμετὰ ταῖσι χορευεῖς.* id est, colliquefiunt tibi oculi, quia cum eis non saltas. Sic Plautus, Curgul. *Propino magnum poculum. ille ebibit, Caput deponit: condormiscit.* Idem Mostell. *Ecce autem hic deposuit caput, & dormit: suscita.* Iam ijs, quibus somnus obrepit, *Brachia palpebræq; cadunt, poplitæque procumbunt*, vt ait Lucretius lib. 4. Licet etiam interpretari *deponent*, condent, & quasi sepelient. Nam depositi dicuntur, deplorati, & quasi desperati. Cæcilius, *Depositus modo sum anima, vita sepultus sum.* Virgil. lib. 12. *Ille vt depositi proferret fata parentis.* sic depositam Remp. dixit M. Tull. actione 1. notant Ascenius, & Nonius. Sic & Arnobius vsurpat depositum, corpus lib. 1. aduers. gentes. *Vnus fuit è nobis, qui deposito corpore innumeris se hominum pro vita in luce detexit?*

ADVLTERO] amatore, vt supra diximus Ode. 33. nouo autem, videlicet Pomponio Numida.

LASCIVIS EDER. AMB.] ambitiosam hoc loco accipe, brachia collo implicantem, complectentem. sic Ode 15. Epod. *Arctius, atque edera procerâ astringitur ilex Lentis adharens brachijs.* & Catullus de Iulix & Manl. nuptijs. *tenax edera hac & hac Arborem implicat errans.* Sic contra ambitiosi homines dicuntur nimis amplecti plebem, qui plebem largitionibus corrumpunt, & qui regnum appetunt. M. Tull. in orat. pro Milone de Sp. Melio.

Ode 37.

Ob victoriam Actiacam, Genio indulgendum esse.

NVnc est bibendum: nunc pede libero
Pulsanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erat dapibus, sodales.
Antehac nefas depromere Cacubum
Cellis auitis, dum Capitolio

Regina